

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa J. López Bernagosi)

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Libreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon A. 4115. — BARCELONA

JOCS MALABARS

—Indiscutiblement, els que els fan millor són els xinesos

L'ESPLENDID AILLAMENT

L'esplèndid aillament de què es vantaven els anglesos, atrinxerats en les inexpugnables posicions de l'altra banda del canal, no sempre és una avantatja.

En política internacional sovint és una desgràcia i de les grosses.

L'esplèndid isolament li costarà ara a Anglaterra les riques, les riquíssimes concessions que té a Xina i potser també els dominis i les factories de l'Indostà.

A Orient els anglesos no han volgut col·laboradors, comparticeps.

Jugaven sols. No feien el negoci en companyia de ningú.

I quan han vingut els mals tantos, els que no estan interessats en la partida, diuen als britànics:

—Bé, ja s'ho fareu vosaltres.

Endebades Anglaterra demana auxili.

França, el Japó, els Estats Units l'escolten com qui sent ploure.

El resultat de tot això serà la desfeta anglesa a Orient, la pèrdua i l'enderrocament de l'imperi que semblava dotat d'una solidesa indestructible.

L'esplèndid aillament en té la culpa.

Que aprofiti almenys la lliçó.

L'egoisme, l'individualisme tenen aquest inconvenient greu. El de què et trobes sense ajut quan et veus voltat d'enemics.

Anglaterra a Xina no ha fet cultura, no ha fet civilització; ha fet negoci.

El seu plet no interessa al món. No interessa més que als banquers i als marxants de la City.

Ja s'arreglaran.

Dramaturg, taumaturg

Amb motiu de l'homenatge a Ignasi Iglesias volem repetir el que hem dit mantes vegades, això és, que el teatre d'avui ha degenerat tant, està tan prostipit que fa fàstic.

Autors, empresaris i públic confonen sovint el teatre amb el "cabaret", amb la taverna, amb el burdell, i no és així.

Al teatre no s'hi va a fumar opi i a injectar-se estupefacients.

No s'ha de xuclar als seus pits la llet infecta, el vi que ofega la raó, sinó l'elixir que allarga la vida.

El teatre deu ésser la casa de l'alegria; però aquesta alegria no és la de les dones per blasme i per sarcasme dites alegres.

El teatre no ha d'embragar de niciesia, no ha de fer farum de carn.

No s'ha de rebaixar en ell a l'home ni envilir la mare de l'home.

Ha de fer riure, si voleu, però educar.

Ha de distreure, però no massa.

El teatre ha d'ésser escola, temple, llar encesa.

Hom ha de conrear en ell la ciutadania. Ha d'irradiar llum, constituir una fornà de cultura i civilització.

No hem d'oblidar que és religiós el seu origen, que li van fer de bressol braços de déus i de deesses.

El teatre és la vera universitat, la vera casa del poble.

Allí sí que hi cap tothom.

S'ensenya en les seves aules la ciència de la vida.

Es dona el combregar civil, el pa eucarístic de la intel·ligència.

S'ha d'anar a les seves funcions amb fervor. S'ha d'escoltar amb recolliment.

Es un jardí espiritual i no hem de deixar-hi marcir les flors de poesia.

Hem de tenir—en una paraula—del teatre la idea nobilíssima que en té l'ignasi Iglesias. Hauria d'ésser en això l'autor d'"Els vells", el nostre guia, el nostre mestre.

No ha dignificat ningú l'art dramàtic com ell, ni l'ha sentit tan patèticament, ni ha escrit per a l'escena amb tanta unió, amb emoció tan pregonada.

Es Iglesias el dramaturg del poble, de la ciutat, de la terra, de la natura. És l'únic que ha comprès el paper de Crist reservat a l'artista. L'únic que sap que no hi ha més que una manera d'ésser diví, i és la de restar sempre ben humà.

ANGEL SAMBLANCAT.

Com i què deu llegir-se

Tots, sense excepció de cap mena, deuríem llegir.

El llegir és una necessitat per a tots els que volen ésser homes. L'home que no sap llegir, no serà mai un home.

Per desgràcia, actualment a l'Espanya es llegeix molt poc i més pocs són encara els que saben llegir bé.

Obligació de tot pare conscient és la de què, quan el noi comença a comprendre alguna cosa, l'ensenyi de llegir, ja que de la mateixa manera que pensa donar-li menjar per al seu desenvolupament físic, deu pensar, també, que posseeix un intel·lecte, el qual, deu desenvolupar-se, i per al seu desenvolupament, és precis alimentar-lo, i son únic aliment és la lectura.

Per descuidar aquesta necessitat en la criança dels infants, i portats pel prejudici de què els pobres no necessiten saber llegir, és pel que, desgraciadament, hi ha tants analfabets dins el proletariat espanyol.

Això és el primer que devem procurar per ésser de més importància; però no devem descuidar, més tard, com deu llegir-se.

Per llegir bé, per treure profit del que es llegeix, deu llegir-se reposadament, desmençant i comparant bé, sots el criteri de cada u, el llegit i guardant tan sols la part bona per a la nutrició intel·lectual.

Per llegir, el mateix que per menjar, és necessari un règim.

El que menja massa, en comptes d'enfortir el seu cos, el gasta pel pes d'un treball forçat.

Llegint massa no es dona temps a l'intel·lecte de digerir, i lluny de desenvolupar-se, queda atargantat.

Es molt lamentable que molts que llegeixen, no sàpiguen la manera com deu fer-se.

Per no saber això, és pel que molts, després d'haver llegit molt, vegeten en el caos.

Després de les dues parts tractades, n'hi ha una altra, que és la més edificant; és la de saber què deu llegir-se.

En aquests temps, en què la pornografia, el materialisme, l'erotisme, l'exotisme i aquests sens fi de passatempis i tonteries envaeixen el camp de la literatura, és de gran interès preocupar-se del què es deu llegir.

Al meu entendre, sols deu llegir-se tot el que pertany a la Natura.

Natura és nostra primera mare, la que sense egoismes ni mires de cap mena, a tots ens judica i estima per igual.

Per tant, al seu constant estudi devem dedicar tots els nostres esforços, a fi d'arribar a conèixer-la, i coneixent bé an'ella, ens coneixerem a nosaltres mateixos, que és el més gran ideal a què tot home deu aspirar.

M. TURO.

El beneit de Currans

Fins veure's dins del vagó del tren, la Maria Lluisa no va creure's que els seus pares la deixessin anar a passar una temporada en un poblet de l'alta muntanya, on vivien els seus dïdols.

L'estiu passat també li havia anat. Amb quanta complaença, les recordava, les hores escolades saltironant com una daina per la verda ceratant flors d'ubriagadores sentors. En les seves corneries quasi sempre l'acompanyaven dues noies de la seva edat i en Perot, un xicototat fornit, alt com un gegant i mig tocat, per la qual cosa al poble li deien de motiu el beneit de Currans.

La primera persona que veié la Maria Lluisa en arribar al poblet fou en Perot.

—Però sí és en Perot!—féu la noia acostant-s'hi somrient a saludar-lo.

El xicot l'esguardà fixament i sense contestar la salutació s'allunyà tambalejant-se com un embriac.

Feia dies que la Maria Lluisa era al poblet. L'acompanyaven les mateixes amigues, visitava els mateixos llocs, tot era igual, res havia canviat...

Res sí. En Perot, el beneit de Currans, era de fàstic distinta: d'aquell xicototat, fornit, roig de cara, manyac com un anyell, sempre amb el somris als llavis, amable i obediènt amb tothom, no en quedava res. El Perot actual era un minyó prim, de tan alt es vincitava i li sobresortien les espatlles que menava, que semblava estrafet, esgrogueit de cara, com si un gam consumit l'anés xuclant, esquerp i feréstec com una bèstia salvatgina. La Maria Lluisa, compassiva, preguntà a les amigues el per què d'aquell sobtat canvi.

—Guarda't d'ell, Maria Lluisa, guarda't d'ell —li respongueren—és un boig violent. Si sabessis com s'ha tornat!

I li narraren el procés d'aquell pobre xicot a qui un dia, una colla de plaques, per divertiment, el portaren sota el pont de les Nogueres, on s'hi ajassava una noieta captaire, com ell desequilibrada de cervell, i amb paraulotes de burdell, despertaren l'instint d'aquelles dues ànimes prones de desgràcia i l'atissaren a la luxúria llur, i així aquells barbres pogueren "fruir" l'espectacle de la possessió de dues ànimes folles de desig i de cervell. I d'aquell dia ençà, comença en Perot a perseguir a les noies amb paraulotes i gests que les feien enrogir i fins una vegada, que li costà unes quantes vergassades pegades sense consideració, l'atraparen cometent les més baixes aberracions amb un noieta que a viva força aconseguí abatre'.

La Maria Lluisa, en tingué molta pena de tot això; hauria preferit saber-lo mort a trobar-lo depravat, i, no obstant, el pobre xicot no en tenia culpa de la seva abnegació. La naturalesa que va privar-lo de coneixement, va dotar-lo, en canvi de tots els atributs d'home.

Cada vegada que la Maria Lluisa es trobava amb en Perot, aquest la mirava rient estúpida i a l'allunyar-se la seguia a distància per no ésser vist.

Una tarda—la única que no sortí acompanyada—, la Maria Lluisa prengué un cantirret i un llibre i es dirigí a la propera font de les Junqueres. En éssent-hi, deixà el cantirret al raig de l'aigua i s'assegué a l'ombra d'una alzina a llegir. Amb un moviment elegant va creuar l'una cama damunt de l'altra.

Estava tan abstraeta llegint, que no veié en Perot, que, esparnejant-li els ulls, tallment com els d'una bèstia en zel, la contemplava amb la fèrtil desitjositat del faune. Com si rebejaria veient-la inútilment debatre's per escapar-se dels seus braços!

I foll de desig, fitava la mirada luxuriosa en les formes abultades i erectes d'aquells pits que prest acariciaria...; els cartílegs es dilataven amb voluptat bestial, com els de l'ànima al sorprendre ajassada en la feixa dels ametllers a la Milla, en l'obra mestra de la Víctor Català.

En tant, la Maria Lluisa seguia amb interès creixent la lectura d'un conte d'Oscar Wilde, quan al ràpid moviment de girar el full, va adonar-se que enfront d'ella, uns ulls fosforescents com llues esques esgratinyades la miraven sense pestanyear.

—Què vens a encarrar-hi aquí, Perot?—li cridà espantada, endevinant-li les intencions.

Sense contestar, el cretí avençà cap a ella i resolt, se li tirà damunt (subjectant-la fortament pels braços, privant-li tot moviment; encastà els seus llavis goluts i sensuals en les galtes de la Maria Lluisa.

Un xiscle, que era un ahuc de ràbia i de dolor allhora, ressonà tràgic, esquinçant la pau d'ègloga de l'hora darrera de la tarda...

I s'entaulà entre el sàtir i la verge una lluita bàrbara, pròpia dels boscos sagrats en el període ancestral entre faunes i ninfes.

Les mans d'en Perot, com tentacles de pop, s'enroscaven en el coll de la Maria Lluisa i apretaren... apretaren fins a deixar-la immòbil. Creient-la vençuda, el beneit de Currans, en un vèrtig de possessió, esquinçà les fines robes interior fins a trobar la carn blanca com el marbre. Els pits, com dues magnòlies coronades per dues poncelles de rosella centuplicaren la fúria del faune... I com un esgarrip d'au ferida feudí l'espai un victoriós rugit pagà...

La luxúria immortal s'eigia triomfant, sembrant la vida en un cos mort.

Extenuat, desfet, en Perot deixa la presa després d'una eternitat de possessió de goig inenarrable, infinit...

Un raig de sol morent, filtrant-se per entre l'estós brancatge, feia brillar la sang, damunt la cara blanca del cadàver de la Maria Lluisa.

J. CORNUDELLA

Homenatge ben merescut

La nova que vaig llegir en les planes d'aquest batallador setmanari em complagué i produí gran entusiasme. I filles d'aquest entusiasme són les presents ratlles, amb les que de tot cor m'adhereco a la iniciativa.

Qui negarà la magna tasca instructiva que han fet les obres del dramaturg Ignasi Iglesias? Ningú pot negar-ho. En elles mai, però mai, hem vist aquelles paraules barroeres com en algunes produccions dramàtiques suara fa poc estrenades. Les seves produccions són sublims. Elles, tot seguit interessen. Elles, tot seguit es filtren dins l'ànima dels que tenim l'honor d'escoltar-les. Per exemple, aquell "Cor del poble", en quin veiem lluitar-hi la humilitat i l'orgull; en quin veiem l'amor i el sublim sacrifici d'una dona que, no éssent-ne de mare, s'ha portat més, però més bé amb el fill que la pròpia mare. I el seu desenllaç sublim? En dit drama triomfa la humilitat, que amb raó dona una bona lliçó a l'orgull. I dones com la Madrona d'"El cor del poble", no se'n troben gaires en els temps actuals de tanta vanitat i hipocresia. El "poeta dels humils" és molt conegut per les barriades obreres de...

Es lloable la tasca que sempre ha dut a terme Sant Manti, Sant Andreu, Horta, Sagrera, en quins llocs s'inspirà el drama "Els vells". me nostre dramaturg Ignasi Iglesias. Es d'aquelles que s'han fet sempre en el sentit de lligar la Cultura i la Germanor. El poeta, sense gastar tant de soroll com més de quatre, ha sabut apartar-se de les malures vodevilesques. Això vol dir que ell mai ha claudicat.

Es veritat que la seva tasca és molt diferent d'altres que ens donen obres i obres sense sentit. Ell dona poques produccions. Però almenys més val més poques que honorin nostre Teatre. Català, que moltes que el portin a la ruïna i mal nom.

L'homenatge que es proposen dur a terme no sé quins elements de la ciutat comtal, és just secundar-lo, ja que el nom de l'ignasi Iglesias és amb el d'en Rusiñol el que té més ressonància dins l'escena catalana.

Si no fos massa demanar, els proposariem als seus iniciadors el nomenament de fill predilecte de Barcelona.

Fóra l'únic homenatge digne d'un poble que sap admirar i apreciar a l'Iglesias.

JOAN JULIA CUADRAS.

ADAGIS IL-LUSTRATS

No tan sols de pa viu l'home.

ACADEMISME

Ço de l'Acadèmia i dels acadèmics a la premsa dona fa temps que parlar; cosa gens estranya tractant-se de llengües i de gent de ploma que sap el que es fa.

La "Real Acadèmia", la del famós lema que dintre una cinta hi tanca un gresol, amb una divisa que diu "Limpia, fija y da esplendor", ara mou un enrenou.

Com que feia dies que ja no hi entraven els membres electes, segons s'ha sabut, ha pensat, tot d'una, en obrir les portes a les altres llengües i omplir els sillons buits.

Un noi de la premsa d'aquells que res deixen per verd, ço que passa ben públic ha fet; tres membres electes li han dat la resposta de perquè no entren en el temple obert.

—Fa vint anys, em penso que van elegir-me —digué el gran històleg Ramon i Cajal—, mes ara mi goso tan sols presentar-me; só una cacatua, un ocell mullat!

En Vázquez de Mella, que és un altre "electe", al noi de la premsa va dir clar i net: —Quinze anys que rumio mon treball d'entrada a la docta casa; no se m'acut res!

Llavors el repòrter veié a Benavente, el qual el va rebre amb aquell somris que el caracteritza i li digué: —Vaja, perquè a l'Acadèmia no entro li vull dir.

Jo, com sap, só un home un si és no és ranci, un xic pusiànime, supersticiós, i encar que no vulgui, em fa l'"Acadèmia" si bé molt respecte, més encara, por.

Car, sap?, pressenteixo que el dia que hi entri i un discurs engegui d'aquells que jo faig, a les poques hores seré ja cadàver... i, res, ho confesso, visc espantat.

Oh!, pobra "Acadèmia" com s'és esllanguida d'ençà que els electes resten ensoptits; ço fa que suara hagi obert les portes a les altres llengües que tenen més crit.

Hi va la gallega i la valenciana i la mallorquina segons es veu clar; com la vella basca, pubilla dels euskars, i la catalana, que ho té ben guanyat.

Ara ço que facin totes allí dintre és cosa de veure, encar que tinc por de què cada dia vagin a trompades perquè no s'entenguin com el Govern vol.

Adén l'antic lema! Adén marca bella, la del llac de cinta i del gresol! Si ara vols un símbol que ben bé t'escaigui, agafa la torre dita de Babel.

FLOK.

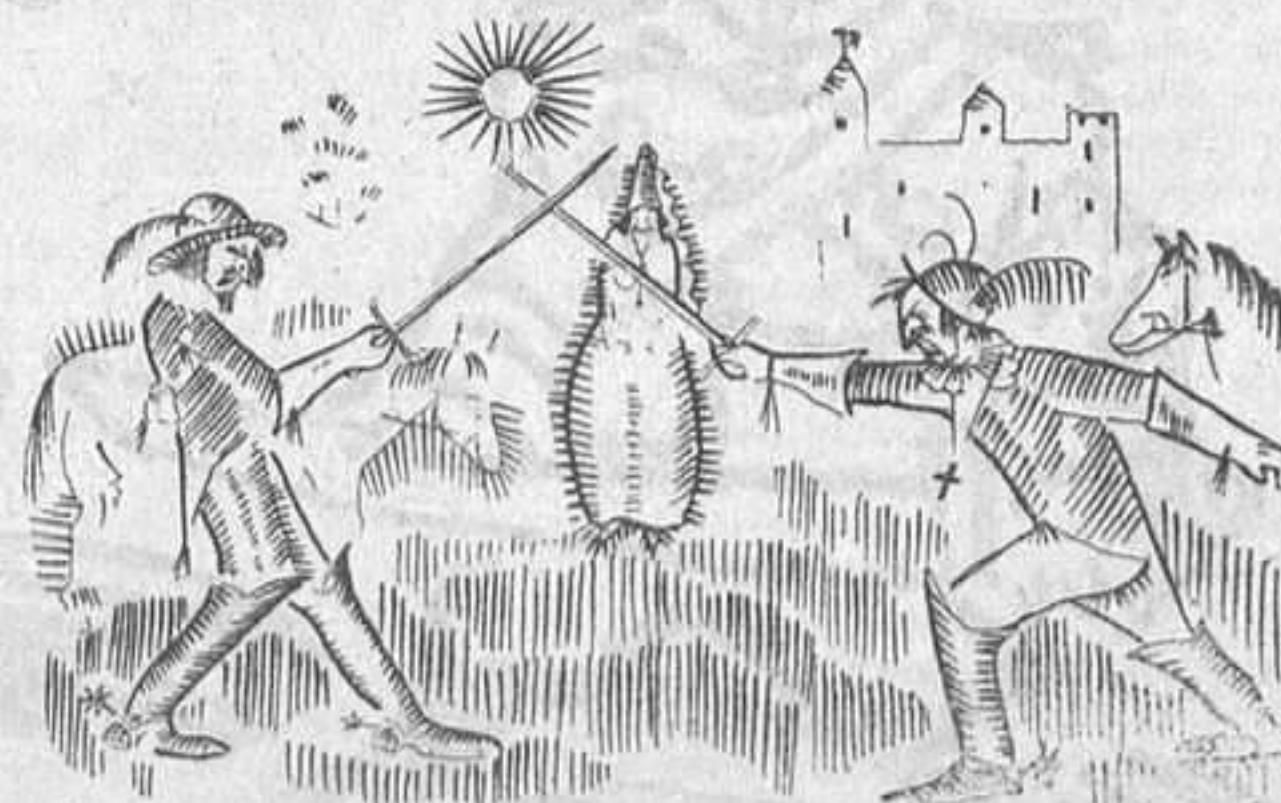
Un miracle?

Amb gran estranyesa, llegeixo a "El Día Gráfico", del 15 del passat mes de gener.

"Sitges.—Estuve en esta el obispo de la diócesis, don José Guàrdia, quien administró el sacramento de la Confirmación a los niños y niñas de la localidad y su término municipal, lo cual no se había verificado desde 1917."

Poden estar ben orgullosos els nens i nenes, havent-los confirmat l'Il·lustre bisbe... fa temps mort i enterrat.

BOSCH.

El món cada dia està més pacífic.

mençant les manifestacions de protesta davant dels consolat italians.

Ho comprenem perfectament.

A Mèxic els capellans segueixen promovent desordres i posant destorbs a la bona marxa del país.

Com es defensen aquests escarabats quan els treuen la menjadora!

Nordamèrica, que sempre s'ha ficat on no la demanaven en nom de la llibertat, es nega a reconèixer en la presidència a Nicaragua del doctor Sacasa. Sabeu per què? Perquè el doctor Sacasa és liberal!

Nordamèrica, país del dòlar, està pels conservadors i no pels liberals.

El bisbe de Tabasco creu que a la fi el clero mexicà triomfarà de les persecucions de què avui és víctima (?)

Pobres mexicans, doncs, si triomfa!

La república de Cuba té un president molt bromista.

Sembla que s'ha reformat el servei de recollida d'escombraries.

Ja era hora!

Feia vergonya veure a les onze del matí i a les quatre de la tarda els carros d'escombraries omplint de porqueria els carrers de Barcelona!

Seguim demanant la llibertat dels presos polítics. L'hauriem de seguir demanant molt de temps?

Sobretot, ens interessa el cas d'Oscar Pérez Solís. Oscar Pérez Solís està ferit, malalt.

Per humanitat no se'l pot deixar en la presó!

A l'Acadèmia volen acceptar la candidatura d'un tal Manuel de Montoliu. La seva obra és la d'un reaccionari, i no té cap mena de valor.

Si que comencem bé!

Anglaterra, que sempre sap aprofitar les ocasions, ha trencat les seves relacions amb els cantonesos.

Aviat la Xina serà, com Egipte, una colònia anglesa.

No s'estranyi el llegidor que en aquesta secció ens ocupem tant de les coses de l'estranger.

De les d'aquí no ens en podem ocupar: Ho tenim privat del metge.

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA
Olm, 8, Ciutat

EN PIC, PIC... CADOR

« Dame la vara, chico, que voy a empuñarla como nadie »

EL PRESENT NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

UN TROS DE PAPER.

La pobre pregua sempre lo mateix. La cançó enlaidida n'és lo monument, la cançó enlaidida del ajuntament.

Una gran campana se pujà en la alt, una gran campana en la Catedral. Toca ja las horas y té lo donat; toca ja las horas y tothom ho sent. La cançó enlaidida n'és pels seus veïns, la cançó enlaidida pels barcelonins.

Façada dolenta lo Lléu n'és, façada dolenta cosa se ven bon bé. Forman la façada niss, niss y farrat, formen la façada ornament posat. La cançó enlaidida ella té de ser, la cançó enlaidida pels que la han de fer.

Ja estan amanint los mantenedors; ja estan amanint y preparant flor. L'any passat, l'any no van dir quin dany! L'any passat, l'any que n'era aquest any? La cançó enlaidida per gent molt formal, la cançó enlaidida, son los jocs florals.

PAU BONYGAS.

¿Don los guari? ¿No es aquí que necesitan criada? —Si senyora, enri. ¿Qué ab fer vosté? —Tot lo que vulguem fregar rajolas. Sobre tot och molt bona per cuidar malalts. —¿Qui 's donarà informes? —Lo carboner del carrer del Gíngol. Veurà vosté com ell mateix li dirà que al cap de dos o tres dies que estich en una casa, procuro donar un diagnòstic gros a la senyora, no meo perque 's pui malalta i la pugui cuidar jo del modo que se ferho. —Be, miri, per casa no faria. Estigui bona.

Don Bernat no dihuem que 's electes venen per las causas? —Si, home, es ben clar. La causa es sempre primer que l'efecte. —Donchs es molt estrany. A mi 'm segueixen una causa, perque ho robat uns efectes. Vosté si aquesta han sigut primer que la causa!

La secció catalana que funciona en lo teatro Romea, va estrenar l'últim diacres, la nova producció de D. Eduard.

do Vidal, *L'as de «Mora»*. La numerosa concurrència que omplia lo teatro, va aplaudir y riure largament las situaciones cómicas y abundants xistes que la fan una producció digue de son autor. La propietat escènica va ser perfecta tan en la part de vestuari com en la de decorat, habentse cridat en escena al autor y al senyor Planella, pintor de una bonica decoració, recori palpable de quant s'anaba a Mataró en galera. La execució va adoleixer de falta de seguretat, falta que creyem desapareixerà tan bon punt los actors li perdian la pór. Opinon que los brams del animal serán profitosos.

I un senyor que no sentia res en musica, va anar a veure la Norma, de la qual havia sentit parlar molt de la Catedral. Estont en lo teatro, quant lo duo de Norma y Adalgisa, preguntà al senyor a un que tenia al seu costat.

—Dispensin: ¿d'aquestes dos, quina es la Catedral?

—¿Poden pensar! altre, que era un intel·ligent, quina mirada va donar al profat!

Ya anar a visitar l'Armeria Real, en Madrid, cert sub-joc, y després d'haber goyitat tot lo que hi havia exposat, preguntà a un dels que per allí 's passejaban: —¿Parà l'favor de dirme abont es l'armadura de Don Quijote? —Jo li diré, li contestà l'interrogat enfumentem, los francesos se'n varen emportar varias cosas quan la seva invasió, y será fácil que entre aquestes s'hi trobes l'armadura que vosté demana. Lo que crech que hi ha per aquí, es llana del clatell d'algun *Sancho Panza*.

EPÍGRAMAS.

Preguntant a cert lingüista quina era la millor llengua de las que hi ha conegudas, contestà: —La de vadella.

—Sabe, —D. Pan digné a la Rosa —que 'l teu home està molt flach? —¡Ah! es clar, —contestà ella, —¡Com treballa tant de cap...!

SIMON OLLER.

—Lo citaré si no paga, digué una dama bonica a un llogater molt palica que per ella era una plaga. Y veyent tan furiosa contestà ell: —No hi faltaré; que ha de ser cita preciosa una cita de vosté.

MIL HOMENS.

Per més cosas que s'han dit sobre, vull dir solat, ara no 's pensaria que las cosas s'han dit en algun lloch més elevat que l'campanar de la Catedral, dich que per mes que s'bagi carabonat contra la campana Eularia, ella s'està penjada y toca que tocará.

Tot lo que se'n diu, entra per una orella dels que ho haurien de escoltar y 's surt per l'altra.

Pan correr (aquesta es *salada*) que la culpa de la mala vibració, prové de la poca forsa que la màquina dona al marrell.

La cuestió ja està entesa: vol donarse aixamples a un adagi català. De aquí a enlovent direm: *la mort y't*. Així, tantem *tenem culpa*.

(Aixó es un crímen de *lesa-lemosinitat* (Tradido als jocs florals.)

Com repararan los lectores, en aquest semanari, hi escriu la gent de més upa de Barcelona. En Serra, que té un carrer de casas allí prop del de n'Ódols; en Jaume Giral, també propietari de tot un carrer d'allí als barris de Sant Pere; y avuy nos ha portat epigramas en Simon Oller, dueño de tot una travessa que dona al carrer Ample.

Los hi fem notar aixó, perquè veigin que no's desdenyen de fer brometa los majors contribuyents.

En lo Gran teatro del Liceo, van a comensar los ensaigs de l'òpera *Lo titi de Corinto*. L'empresa sembla, ab aixó, que vol aprofitarse de las circunstancias. —Veuem com li anirà, perquè l'òpera té bastants *hemels*.

SÍMILS.

¿En qué se semblan los canons d'ara als llibres comercials?

—En que son rutillos.

¿En qué se semblan los gabinetes a las tartanas?

—En que n'hi han ab mollas.

¿En que se sembla un cigarro a un mort?

—En que s'torna cenra.

¿En qué semblan las campanas al foch?

—En que s'vanen.

¿En qué se semblan los jugants als enamorats?

—En que fan la passada.

¿En que se sembla l'paper del Estat a una galleta?

—En que puja y baixa.

XARADA.

Sona lletra una primera, prima y dos son una probe, y al revés, en tota roba a tothom li fan quimera.

Primo y tres, lo mariner l'estima y molt la coxeix; prima y quarta sen serveix tot sovint lo botiguer.

En lo estanch, ab abundancia trobarás terra y regans; quarta y dos es cosa bona, baraleia y de subitancia.

Lo mea tot se fa estimá, que es matrona distingida, y lo concertes desseguida, si, com crech, ets catalá.

Solució a la xarada anterior.

OPÍVARO.

Solució al geroglífich anterior.

La primera, lo rey perdona; la segona, catxumona.

GEROGLÍFICH.

La solució s' darà en lo número que vé.

Ara dissimula.

E. R. Casimiro Miralles.

Barcelona, Imprempta de Elnis Tasso, carrer del Arch del Teatro, entre 's núms. 21 y 22.

ANY II.—NUMERO 38.

I. LOPEZ, EDITOR, (Barcelona).

DIUMENGE 4 FEBRER 1906.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Carrer del Arch del Teatro, entre 's núms. 21 y 22.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

LIBRERIA ESPANYOLA

I. LOPEZ, EDITOR.

Carrer Lepit, 36, y Rambla del Rip, 29

BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

BARCELONA, 4 rs.

FORA DE BARCELONA, 12 rs.

Trimestre, 12 rs.

SURTIRÀ UN COP CADA SEMMANA.

(Si deu vol.)

LA SUSCRIPCIÓ COMENÇA SEMPRE

lo 1.º de cada mes

UN TROS DE PAPER.

LOS VIUDOS.

I. Lo senyor Ignaci ve de passejar a l'hora de sempre. Ben segur que haurà arribat fins al Criadero, y desde allí se'n torna a casa.

¿Pobre home, com va perdent! Cinch anys ha que se 'l veu fòndre's com una candela cap per avall.

Veuu aquí lo qu' es lo món. Tant humor que tenia, tant alegre que havia sigut tota la vida, y ara... en faltant ella, tot li ha faltat.

Arriba a casa y pera reposar un rato, se assenta al costat del vellador abont la difunta solia cuair de dia y fer milja de nit.

Cinch anys, y encara la anyora y li apar impossible com per un canó o per un altre no surti ella a preguntarli com avans: —¿Qué tal, fa de bon anar pel món?

De vegades passa lo dematí regirant un calaix ple de cintes, cuculles, agulles de ganxo, capetes de gafets, sívelles... Quant ella era viva, ell de allí se'n reya y de-ya enfurche. Ara ho contempla ab carinyo, ho colloca tot ab simetria y diu: —Totes aquestes cosetes encara son de la pobre Cinda.

El últim dia que va sortir a passejar ab ella feya un sol hermos... era pel maig. Arribaren fins al Criadero y no passaren de allí, perquè ella tenia esgarifans.

Se'n tornaren a casa y pel canal, ell pera distrainre-la li deya cobardona, delicada d'en tendre... Desde aquell dia no 's va llevar més.

Per aixó lo senyor Ignaci sempre va al passej de Gracia y may passa del Criadero. La major part dels dies, al dar la volta, suspira.

Un dia vaig sentir una joventeta que assenyalant deya: «Aquell vell, que sembla un trenca pinyons, lo veig venir cada tarde sens falta del passej de Gracia. ¿Qué 'n deu ser de cap vell?

Bé, ¿qué volen que siga? Habian viscut trenta anys ca-

sats ab tota pau y armonia; se coneixian desde noys; ella era dócil, afable, neta y aconduhida, y per fi, ell va enviu- dar a retanta dos anys... No 'n viurá gayres més.

II. ¿May dirian qui s' ha mort? —La dona d'en Tomasel. Afigúrnse com deu estar ell. Se varen casar enamora- distas. Tots dos joves, sense mals de caps y casi se pot dir nascuts l'un pera l'altre, certament eran ditrosos, y ara que ab tanta alegría esperaven tenir familia... ¡se li mort ella!

A 'n ell no se 'l veu en lloch. Passa tot lo dia a casa sa sogra: no se sap mourer de allí; no 's cuida de res, no ta- ta res... ¡Pobre xicot! Se coneix que la estimaba.

He vist a 'n Tomasel... ¡qu' està magre! Anava tot distret, jo 'l he saludat, ni sisquerra m'ha vist. Los metjes li diuben fa temps que vaja a Suissa; ell no ho volia de cap manera, perquè com ella està enterrada aquí... més al últim los parents mateixos d'ella s'hi han empenyat tant y tant que ha promés anar-se'n quant entren las calors fortes.

En Tomasel ha tornat. No se 'l veu ni en teatros ni en diversos. De vegades passen tres mesos que apenas surt de casa. A vans may feya falta dematí y tarda a casa la sé- va sogra; pero encara se entristia més y ja no hi va sino de tant en tant.

Alguna que altra volta lo veig ab una familia molt ami- ga de la sua...

Li han hagut de arreglar la casa, perquè densa que ella va morir ell no se 'n cuidava.

Los metjes varen aconsellar a 'n Tomasel que surtis a passejar per fora a caball y li proba d'alló més: se ha ado- bat molt. Ell li vindich any: semblava que en tingues trenta; pero ara ha posat una cara que fa goig.

III. Diumenge per primera vegada lo vaig veure en lo tea- tro, ab una familia molt amiga de la sua y vaig pensar: ¡quin miracle!

¿May dirian qui s' ha casat? —En Tomasel. ¿Qué volen que siga? Es jove. Un home sol no hi pot estar... Y ho ha ensogegat; perquè la segona dona es una galan minyona y li porta bon dot.

¿Saben qui es? La més gran de aquella familia tan ami- ga de la sua.

Lo senyor Miquel s'està devant del mirall y ab unas pia- sas s'arrega los pels blancs. De aquí a tres semanas farà un any qu' es viuud.

Se pentina ab complacencia, se vesteix y 's emproba un barret nou que s'ha fet per para quant puga deixar lo de glassa.

¿Qué bó s'ha posat en un any? Sembla que nostre Senyor, com diu la gent, lo va anar a veure.

Es un home que va net com una salata, encare es jove- net, ¡qué son trenta sis anys pera un home? y sempre ha tingut gasta.

Es molt ajudat de genit. Va per tot arreu... y cada vege- da que pensa: «ara so llibre y content jo, content tothom», fa un esbuech de gust y posa un pan de greix.

Tot subint li diuben: —Anem, senyor Miquel ¡ja 'l tornarem a veure casat!

—Aixó... ¿qui sab? ningú pot dir lo que farà demà: no he fet cap pensament... pero no m'en defuin.

Pero... no 'l crecra.

La sap molt l'arg. Aixís es veu rebut per tot abont hi ha minyones casaderas; ell veu l'am y la com qui no se 'n dona.

Així, parents que poden heretarlo, criades de ambicions honestas, mares prevorsas, filles enredridas, tots quants lo rodejan li fan lo rendir y aixó es lo que vol, la pasta contenta.